

EUROOPA PARLAMENT

2009–2014

Istungidokument

19.4.2010

B7-0239/2010

RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

suuliselt vastatava küsimuse B7-0206/2010 alusel

vastavalt kodukorra artikli 115 lõikele 5

Kaevandamisel tsüaniidi kasutamise üldine keelustamine ELis

Daciana Octavia Sârbu, Csaba Sándor Tabajdi
fraktsiooni S&D nimel

Euroopa Parlamendi resolutsioon kaevandamisel tsüaniidi kasutamise üldise keelustamise kohta ELis

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklit 191;
- võttes arvesse 1992. aasta juunis Rio de Janeiros vastu võetud Rio keskkonna- ja arengudeklaratsioonis ning bioloogilise mitmekesisuse konventsioonis sõnastatud ettevaatuspõhimõtet;
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2000. aasta vee raamdirektiivis 200/60/EÜ sisalduvaid keskkonnaeesmärke;
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. märtsi 2006. aasta direktiivi 2006/21/EÜ kaevandustööstuse jäätmete käitlemise kohta, milles lubatakse kaevandamisel tsüaniidi kasutamist, kui peetakse kinni tsüaniidi lubatud ülemmäärast;
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2003. aasta direktiivi 2003/105/EÜ, millega muudetakse nõukogu direktiivi 96/82/EÜ (Seveso II direktiiv) ohtlike ainetega seotud suurõnnetuste ohu ohjeldamise kohta ning väidetakse, et teatavad ladustamis- ja töötlemisprotsessid kaevandamisel [...] võivad põhjustada väga raskeid tagajärgi;
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. aprilli 2004. aasta direktiivi 2004/35/EÜ keskkonnastatusest, mille kohaselt liikmesriigid võivad teatavate tingimuste tõestamise korral lubada ettevõtjal mitte katta keskkonnakahjustustest tingitud kulusid;
- võttes arvesse eesistujariikide Hispaania, Belgia ja Ungari 18-kuulist programmi ning selle prioriteete veepoliitika ja bioloogilise mitmekesisuse osas;
- võttes arvesse aruannet, mille esitas UNEP/OCHA missioon Baia Mare (Rumeenia) tsüaniidireostuse hindamiseks 2000. aasta märtsis ja Baia Mare õnnetuse hindamise rahvusvahelise töörühma aruannet 2000. aasta detsembrist;
- võttes arvesse tsüaniidi kasutamise üldist keelustamist Tšehhi Vabariigis, mis toimus kaevandamiseseaduse nr 44/1988 muutmise aastal 2000, samuti Ungari kaevandamiseseaduse nr 48/1993 muudatust 2009. aastal, millega Ungari territooriumil keelustati tsüaniidi kasutamine kaevandamisel, ning Saksamaal 2002. aastal vastu võetud seadlust, millega keelati kaevandamisel tsüaniidileostustechnoloogia kasutamine;
- võttes arvesse 17. märtsil 2010 komisjonile esitatud küsimust kaevandamisel tsüaniidi kasutamise keelustamise kohta ELis (O-0035/2010 – B7-0206/2010);
- võttes arvesse kodukorra artikli 115 lõiget 5 ja artikli 110 lõiget 2,

- A. arvestades, et ÜRO kuulutas 2010. aasta rahvusvaheliseks bioloogilise mitmekesisuse aastaks, millega maailma kutsutakse 2010. aastal võtma meetmeid Maa eluvormide mitmekesisuse kaitseks;
- B. arvestades, et tsüaniid on kulla kaevandmisel kasutatav tugevalt mürgine kemikaal ning see loetakse vee raamdirektiivi VIII lisa kohaselt peamiseks saasteaineks, millel võib olla pöördumatu ja katastroofiline mõju inimtervisele ja keskkonnale ja seega ka bioloogilisele mitmekesisusele;
- C. arvestades, et 25. mail 2007. aastal Prahas peetud Visegradi rühma keskkonnaministrite 14. kohtumisel vastu võetud Tšehhi Vabariigi, Ungari, Poola ja Slovakkia keskkonnaministrite ühises seisukohas väljendasid ministrid muret mitmel pool nende piirkonnas kasutatavate ja kasutamiseks kavandatud ohtlike kaevandamistehnoloogiate pärast, mis kujutavad endast olulist keskkonnaohu ja millel võivad olla piiriülesed tagajärjed;
- D. arvestades, et Sofia konventsiooni raames Doonau jõe kaitse ja säästva kasutamise alase koostöö kohta leppisid osapooled kokku, et lisaks vee raamdirektiivis nimetatud prioriteetsetele ohtlikele ainetele kvalifitseerub ka tsüaniid vastavalt ohtlikuks aineks;
- E. arvestades, et 10 aastat tagasi lasti Rumeenias Baia Mare kullakaevandusest üle 100 000 m³ tsüaniidiga reostunud vett Szamose - Tisza - Doonau jõesüsteemi, mis põhjustas selle aja suurima keskkonnakatastroofi Kesk-Euroopas; arvestades, et toksilised ained tapsid palju organisme ja kahjustasid ökosüsteemi, toiduahelat ning jõe kasutamist olulisel inimtegevuses paljudeks aastateks; arvestades, et Tisza jõe kõige saastunumas osas hukkus teadete kohaselt 100% planktonist, 82% kaladest ja 50-60% veeselgrootutest;
- F. arvestades, et viimase 25 aasta jooksul on maailmas toimunud üle 30 tsüaniidilekkega seotud suurõnnetuse ning et ei ole mingit tagatist, et sellised õnnetused ei võiks korduda, eriti arvestades äärmuslike ilmastikutingimuste, sealhulgas suurte ja sagedaste üleujutuste eskaleerumist, mida prognoositakse valitsustevahelise kliimamuutuste rühma neljandas hindamisaruandes;
- G. arvestades, et mitmetes ELi liikmesriikides kavandatakse tihedalt rahvastatud piirkondades endiselt kullatootmiskarjäärade suurprojekte koos tsüaniidi kasutamisega, mis võivad täiendavalt ohustada inimeste tervist ja keskkonda;
- H. arvestades, et vastavalt vee raamdirektiivile on liikmesriigid kohustatud saavutama veevarude hea seisund ja seda hoidma, samuti hoidma ära veevarude saastumise ohtlike ainetega, samas võib vee kvaliteet sõltuda ka vee kvaliteedist vastavas jõgikonnas, mis paikneb tsüaniidiga seotud kaevandamistehnoloogiaid kasutavates naaberriikides;
- I. arvestades, et tsüaniidiga seotud õnnetuste piiriülene mõju, eriti seoses suurte jõgikondade ja põhjaveevarude saastumisega viitab vajadusele kogu ELi hõlmavaks lähenemiseks tõsisele keskkonnaohule, mida põhjustab tsüaniidi kasutamine kaevandamisel;
- J. arvestades, et endiselt puuduvad usaldatavusnormatiive käsitlevad eeskirjad ja nõuetekohased finantstagatised, ning et kaevandamisel tsüaniidi kasutamist reguleerivate kehtivate õigusaktide rakendamine sõltub ka iga liikmesriigi täitevvõimu suutlikkusest, on tulevased õnnetused üksnes aja ja hooletuse küsimus;

- K. arvestades, et mõned liikmesriigid ei ole kaevandusjäätmete direktiivi täielikult rakendanud;
- L. arvestades, et tsüaniidi kasutamine kaevandamisel loob vähe töökohti ning sedagi vaid 8–16 aastaks, kuid samas tekitab suurte piiriüleste keskkonnakahjustuste ohu; neid kahjustusi ei hüvita enamasti mitte nende eest vastutavad tegutsevad ettevõtjad, kes tavaliselt kaovad või pankrotistuvad, vaid riik ehk maksumaksjad;
- M. arvestades, et tegutsevatel ettevõtjatel ei ole pikaajalist kindlustust, mis kataks tulevikus õnnetuse või rikke põhjustatud kulud;
- N. arvestades, et kahe grammi kulla tootmiseks tuleb kaevandada tonn maaki, mis jätab maha tohutus koguses aherainet, kusjuures 25–50% kullast jääb lõpuks aherainesse; arvestades, et lisaks kasutatakse suurte tsüaniidi abil kaevandamise projektide puhul aastas miljoneid kilogramme naatriumtsüaniidi, mille vedu ja ladustamine ise võib eksimuste korral põhjustada katastroofilisi tagajärgi;
- O. arvestades, et tsüaniidi abil kaevandamisele on olemas alternatiivid, millega saab tsüaniidipõhiseid tehnoloogiaid asendada;
- P. arvestades üldsuse jõulist protesti tsüaniidi jätkuva kasutamise kohta kaevandusprojektides kogu Euroopas, kusjuures peale kodanike, kohalike kogukondade ja valitsusväliste organisatsioonide protestivad ka riiklikud organisatsioonid, valitsused ja poliitikud,
1. on seisukohal, et ELi vee raamdirektiivi eesmärged – nimelt saavutada vee hea keemiline seisund ja kaitsta veevarusid, samuti kaitsta bioloogilist mitmekesisust – on võimalik saavutada ainult juhul, kui keelatakse tsüaniidi kasutamine kaevandustehnoloogias;
 2. kutsub komisjoni üles esitama ettepanekut keelustada ELis täielikult tsüaniidi kasutamine kaevandamisel enne 2011. aasta lõppu, kuna see on ainus ohutu viis kaitsta meie veevarusid ja ökosüsteeme kaevandamisest tuleneva tsüaniidireostuse eest, ning alustama samal ajal tavapärase mõju hindamise läbiviimist;
 3. võtab teadmiseks asjaomased algatused ELis ja ÜRO süsteemis ning soovib tungivalt arendada ja kasutada kaevandamisel ohutumaid, eeskätt tsüaniidivabasid alternatiive;
 4. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles mitte toetama ELis ühtegi kaevandusprojekti, milles kasutatakse otseselt või kaudselt tsüaniiditehnoloogiat, seni kui kehtestatakse üldine keeld, ning mitte toetama niisuguseid projekte ka kolmandates riikides;
 5. kutsub komisjoni üles esitama ettepanek muuta kaevandustööstuse jäätmete käitlemise kehtivaid õigusakte ja kehtestada nõue, et igal tegutseval ettevõtjal oleks kindlustus kahjude hüvitamiseks ning esialgse ökoloogilise ja keemilise seisundi taastamise kõikide kulude katmiseks õnnetuse või rikke korral;
 6. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele ja valitsustele.